

Stockholm 2021-05-11

Linn Åkesson
Miljödepartementet

Yttrande över Ordning och Reda på Avfallet M2021/002

Sammanfattning

Jernkontoret välkomnar förslagen som gör att den svenska avfallslagstiftningen mer korrekt implementerar EU:s ramdirektivet för avfall och nu undantar icke-förorenad jord. Vi är glada över att Miljödepartementet lyssnat på kritiken som framförts på Naturvårdsverkets förslag till allmänna reglerna för u-verksamheter. Enligt EU får det inte finnas någon oreglerad avfallsverksamhet och dessa u-verksamheterna föreslås istället att bli anmälnings- eller tillståndspliktiga. Det leder till behovet av Naturvårdsverkets handbok för återvinning av avfall för anläggningsändamål minskar eftersom begreppen mindre ringa risk och fri användning av avfall, inte längre behövs. Jernkontoret föreslår att handboken skrotas, det pågående revideringsarbetet i fyra delar avslutas och att Naturvårdsverket koncentrerar sitt arbete i det välkomna regeringsuppdraget om hantering av schaktmassor¹ i stället.

I övrigt fokuserar förslagen i promemorian på att komma till rätta med de avfallshanterare som inte skött sig och hur man kan säkerställa att detta inte händer igen. Frågan är om man "kommer åt" dem som inte sköter sig med de föreslagna åtgärderna. Jernkontoret vill peka på möjligheterna som också finns inom ramen för ökad tillsyn. Merparten följer befintliga lagkrav och med förslagen finns risk att överreglera. Våra företag är verksamheter med tillstånd för miljöfarlig verksamhet (A) och deponier, med ett omfattande befintligt regelverk. Vi utgår från att förslaget för att motverka att avfall flyttas mellan olika platser avser olika *geografiska* platser och för B-verksamhet och kommenteras därför inte vidare i svaret.

Oreglerad U-verksamhet blir anmälnings- eller tillståndspliktig istället för generella regler

Vi välkomnar att Miljödepartementet valde denna lösning med tillstånds- och anmälningsplikt i 29 kap. MPF (2013:251) för mekanisk bearbetning och sortering av icke-farligt avfall och lagring av icke-farligt avfall, som en del av att samla in det, för att tydliggöra vilka

¹ <https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Regeringsuppdrag/Uppdrag-att-utreda-hantering-av-schaktmassor/>

verksamheter som ska omfattas av tillstånds/anmälningsskyldighet. Detta innebär att Sverige inte längre har någon oreglerad avfallsverksamhet, så kallad u-verksamhet. De nivåer för dessa verksamheter var de nivåer (mindre än ringa risk) som finns i handboken för återvinning av avfall för anläggningsändamål. Ska man sätta generella regler måste dessa vara tillämpliga, med lakhalter som är rimligt balanserade och utan totalhalter, se Yttrande över Allmänna regler för vissa verksamheter som hanterar avfall M2018/01322/R – Fokus avfall för anläggningsändamål, JK dnr 25/20. Dyliga regler måste också, om de skulle göras, bara användas för exakt de material/processer som pekas ut och inte användas som utgångspunkt generellt för när något kan anses vara giftfritt eller inte.

Nyttan med Naturvårdsverkets handbok för återvinning av avfall som definierar vad mindre än ringa risk är och fri användning av avfall (u-verksamhet) blev med denna valda lösning därmed mycket mindre. Jernkontoret föreslår att denna handbok därför dras tillbaka helt och hållet, eftersom utvärderingen 2016 visade att den inte fyllt sitt syfte med att öka återvinningen och nu inte heller längre behövs för att definiera u-verksamheter. I stället bör fullt fokus läggas på regeringsuppdraget om schaktmassor, där ett omtag kan tas för att möjliggöra för en ökad återvinning av avfall och på så sätt stärka den cirkulära ekonomin.

Icke-förorenad jord som flyttas är äntligen undantagen avfallslagstiftning

Miljödepartementet genomför undantaget i EU:s Ramdirektiv för avfall för icke-förorenad jord som funnit i direktivet sedan 2008. Det innebär en regelförenkling, men också att vi får mer lika lagstiftning som EU. Miljödepartementet föreslår ett undantag från tillstånds- eller anmälningsskyldighet enligt 29 kap. MPF för åtgärder som vidtas med icke-förorenad jord /naturligt förekommande material som schaktas ur i samband med en byggverksamhet där det är säkerställt att materialet kommer att användas i sitt naturliga tillstånd för anläggningsändamål i anslutning till den plats där schaktningen utfördes. Jernkontoret bifaller detta förslag fullt ut.

Förläggande om försiktighetsmått och säkerhet vid anmälan

Miljödepartementet föreslår att tillsynsmyndigheter som handlägger **en anmälan** om miljöfarlig verksamhet (B) ska ges möjlighet att förelägga VU att ställa säkerhet för kostnaderna för det avhjälpande av en miljöskada och de andra återställningsåtgärder som verksamheten kan leda till. Dessa förslag gäller som vi förstår bara vid anmälningsskyldiga verksamheter och kommer inte ge ytterligare krav på våra företag.

Nya straffmöjligheter införs med en skyldighet för en tillsynsmyndighet att anmäla misstankar om brott med en utvidgning av en befintlig straffbestämmelse. Straffbestämmelsen innebär att straff ska kunna utdömas när någon uppsåtligt eller av oaktsamhet överlämnar avfall till någon som inte har gjort de anmälningar eller har de tillstånd som krävs för detta. Man ska göra en kontroll enligt vad som *skäligen* kan begära. På sidan 45 resonerar departementet över vad detta kan innebära, där man bl.a. pekar ut att regelrätta avtal mellan parter gör att kontroll räcker årligen. Det är viktigt att kraven blir rimliga i lagstiftning och tillsyn samt undviker stora administrativa bördor utan någon egentlig samhällsnytta.

Jernkontoret

Bo-Erik Pers
Verkställande direktör

Eva Blixt
Handläggare